

ÅRSRAPPORT FOR ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN 2017

Advokatbevillingsnemndens sammensetning

Advokatbevillingsnemndens virksomhet og sammensetning følger av domstoloven § 226. Nemndens sammensetning har i 2017 vært slik:

Leder: Lagdommer Håvard Holm
(Varamedlem: Dommer Tove Merete Voldbæk)

Medlem: Advokat Inger Hygen
(Varamedlem: Advokat Per Trygve Sekse)

Medlem: Organisasjons- og utviklingsdirektør Karin Ask-Henriksen
(Varamedlem: Administrerende direktør Didrik Coucheron)

Advokatbevillingsnemndens sekretariatsfunksjon ivaretas av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

Godtgjørelsen til Advokatbevillingsnemndens medlemmer og vara-medlemmer fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet. Det ble utbetalt honorar til nemndens medlemmer i 2017 med til sammen kr 150.458.(i 2016 utgjorde tilsvarende beløp kr 208 622). Kostnadene ved nemndens drift dekkes av det bidrag som landets praktiserende advokater og rettshjelpere årlig plikter å betale til Tilsynsrådet. Regnskap og melding om nemndens virksomhet sendes hvert år til Justis- og beredskapsdepartementet. Nemndens årsberetning for 2017 blir lagt ut på Tilsynsrådets nettside og vil også bli sendt til dem av landets praktiserende advokater og rettshjelpere som ønsker det.

Nemnden har i løpet av året holdt 8 ordinære møter.

Generelt om Advokatbevillingsnemnden

Advokatbevillingsnemnden er disiplinær- og tilsynssystemets øverste organ. Dette innebærer at nemnden – på sitt område – er overordnet de to øvrige organer i dette systemet; Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden.

Nemnden behandler saker utelukkende på initiativ fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, og har ikke anledning til selv å ta saker opp til behandling.

Forvaltnings- og offentlighetsloven gjelder for nemndens virksomhet, med de begrensninger som følger av domstolloven § 226. Domstolovens habilitetsregler gjelder for nemndens medlemmer i den enkelte sak.

Nemndens virksomhet er nærmere omhandlet i advokatforskriften kapittel 6. Nemnden er klageinstans for vedtak truffet av Tilsynsrådet, som nevnt i domstolloven § 225 fjerde ledd. Dette gjelder vedtak som er til ugunst for den det retter seg mot, og klageadgangen omfatter bl.a. beslutning om oppnevning av forvalter, avslag på søknad om advokatbevilling, avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig og avslag på søknad om tillatelse til å utøve rettshjelpvirksomhet.

Nemnden avgjør saker etter forslag fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, som nevnt i domstolloven § 219 tredje ledd og § 230, jf. § 226 annet ledd. Bestemmelsene omfatter blant annet tilbakekall og suspensjon av advokatbevillinger og nedleggelse av forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen, eller mastergrad i rettsvitenskap, yter rettshjelp. Dersom nemnden ikke tar Tilsynsrådets/Disiplinærnemndens forslag til følge, kan nemnden i stedet meddele vedkommende en irettesettelse eller en advarsel.

Nemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevillinger og fullmektigautorisasjoner kan bringes inn for retten, som kan prøve alle sider av vedtaket. Retten kan beslutte at vedtaket ikke skal ha virkning før det er avsagt dom eller endelig dom foreligger, jf. domstolloven § 230 første ledd i.f. Nemnden kan også selv treffe beslutning om å utsette iverksettingen av vedtaket til det foreligger endelig dom, jf. forvaltningsloven § 42.

Virksomheten i 2017

Nemnden behandlet i 2017 til sammen 36 saker. (Tilsvarende tall var 31 i 2016 og 38 i 2015). 8 av sakene gjaldt innberetninger etter fristoversittelser. (Tilsvarende tall var 12 både i 2016 og 2015).

Samtlige av sakene Advokatbevillingsnemnden behandlet er mottatt fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Til sammenligning innberettet Disiplinærnemnden 1 advokat i 2016 og 1 advokat i 2015.

Nemnden har i 2017 tilbakekalt 19 advokatbevillinger. Antallet tilbakekall er likt som i 2016.

Nemnden la i 2017 ned forbud mot at 4 personer yter rettshjelp, som er samme antall som i 2016. I tillegg har nemnden tilbakekalt en rettshjelptillatelse gitt i medhold av domstoloven § 218 annet ledd nr. 3.

To av vedtakene fra 2017 ble brakt inn for retten.

Nemnden behandlet i 2017 en søknad om opphevelse av suspensjon som følge av konkurs, jf. domstoloven § 230 annet ledd første punktum. Denne ble etterkommet. I tillegg omgjorde nemnden et vedtak fra 2014, slik at suspensjon av advokatbevilling gjeninntrådte, jf. samme bestemmelse.

Advokatbevillingsnemnden har også vurdert spørsmål om suspensjon av advokatbevilling som følge av pågående straffesak i ett tilfelle, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd. Nemnden besluttet suspensjon i denne saken.

Nemnden behandlet en klage over avslag på førstegangs søknad om advokatbevilling, hvor klagen ikke ble etterkommet. Nemnden behandlet tre klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall. Ingen av klagene ble etterkommet.

Nemnden har i tillegg meddelt én advarsel i 2017.

Aktuelle avgjørelser i 2017

1. Tilsynsrådets innberetninger etter bokettersyn

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2017 mottatt ti innberetninger fra Tilsynsrådet med forslag om tilbakekall av advokatbevilling etter bokettersyn. I ett av tilfellene ble advokaten innberettet som følge av at vedkommende ikke medvirket til å avholde bokettersyn. Advokatbevillingsnemnden besluttet

tilbakekall i alle tilfellene, med unntak av én sak hvor advokaten ble meddelt en advarsel.

- a) Tilsynsrådet besluttet å avholde bokettersyn hos advokaten etter å ha gjennomgått virksomhetens egenerklæring med vedlegg for regnskapsåret 2014. Tilsynsrådet hadde tidligere avholdt bokettersyn i virksomheten i 2012, som følge av revisors merknader for regnskapsåret 2010. Advokaten ble da meddelt en advarsel, som følge av grunnleggende mangler ved advokatens bokføring og klientmiddelbehandling. Bokettersynet i 2016 viste at flere av forholdene som ble påpekt ved bokettersynet i 2012 fremdeles ikke var bragt i orden. Advokaten hadde hvert år siden sistnevnte bokettersyn fått tilbakemeldinger fra egen revisor om kritikkverdige forhold, både i nummererte brev og ved utarbeidelse av årsregnskap. Flere av de kritikkverdige forholdene var påpekt så langt tilbake som i 2010.

Nemden la til grunn at de mange og vedvarende bruddene på sentrale bestemmelser om bokføring og klientmiddelbehandling samlet sett var så alvorlige at advokaten ble ansett uskikket til å drive advokatvirksomhet, og at advokaten hadde mistet den tillit som er nødvendig i yrket. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

- b) Tilsynsrådet besluttet å avholde bokettersyn hos advokaten etter en henvendelse fra bostyrer som håndterte konkursbehandlingen i advokatens tidligere virksomhet. Bostyrer hadde anmeldt advokaten for overtredelser av regnskapslovgivningen. Bokettersynet avdekket at advokaten ikke hadde overholdt sentrale bestemmelser om bokføring og klientmiddelbehandling, herunder ved manglende ajourføring av regnskap og avstemming av klientmidler. Det ble i tillegg påpekt vesentlig mislighold knyttet til innrapportering og betaling av offentlige skatter og avgifter. Videre var det foretatt to innbetalinger fra klienter til advokatens private bankkonto, til tross for at selskapets kontonummer var påført fakturaen og firmaet hadde opprettet egne bankkontoer. Nemnden bemerket at advokaten vanskeliggjorde bokettersynet ved å unnlate å stille til disposisjon selskapets bilagspermer, og ved å unnlate å oversende etterspurt dokumentasjon til Tilsynsrådets revisor i etterkant av bokettersynet. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og 3.
- c) Tilsynsrådet avholdt bokettersyn hos advokaten på bakgrunn av opplysninger mottatt fra Skatteetaten. Advokaten hadde foretatt en rekke kontantuttak fra en klientbankkonto. Advokaten kunne ikke fremlegge

tilfredsstillende dokumentasjon for at uttakene var foretatt etter instruks fra klienten, eller at kontantbeløpene hadde tilkommet klienten. Advokaten hadde heller ikke oppfylt sine forpliktelser etter hvitvaskingsloven. Nemnden bemerket i tråd med praksis at advokatens frivillige "innlevering" av sin advokatbevilling, ikke får betydning for behandlingen av spørsmålet om tilbakekall av en advokatbevilling, utover ved rimelighetsvurderingen. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1.

- d) Tilsynsrådet avholdt bokettersyn hos advokaten som avdekket kritikkverdige forhold knyttet til advokatens bokføring og klientmiddelbehandling. Advokaten ble meddelt en advarsel som følge av disse forholdene, samt at advokaten etter flere oppfordringer ikke hadde korrigert feilaktige opplysninger i Enhetsregisteret knyttet til sin tidligere advokatvirksomhet. Tilsynsrådet innberettet senere advokaten til Advokatbevillingsnemnden, idet advokaten etter ytterligere oppfordringer ikke korrigerde de misvisende opplysningene i Enhetsregisteret. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1.
- e) Tilsynsrådet besluttet å avholde bokettersyn hos advokaten på bakgrunn av en henvendelse fra Skatteoppkreveren. Det var stilt spørsmål ved flere pengeoverføringer fra en privatpersons konto til dekning av advokatens personlige skattegjeld. Advokaten hadde selv stått for overføring av betydelige beløp fra kontoer som han disponerte på vegne av en klient. Advokaten opplyste at klienten hadde lånt ham pengene.

Nemnden uttalte at de så svært alvorlig på advokatens håndtering av midlene på vegne av klienten. Advokaten hadde tatt opp store, usikrede lån med lav rente fra sin klient, som hadde gått til dekning av advokatens private skatteforpliktelser. Nemnden la til grunn at lånene var uforenlige med de krav som stilles til en advokats uavhengighet, tillit og lojalitet, jf. Regler for god advokatskikk punkt 2.1.1, 2.1.2, 2.2 og 3.2.1. Lånene innebar en betydelig berikelse for advokaten, med en klar risiko for tap for klienten. Advokaten hadde ikke betalt renter eller avdrag på lånene, og innfrielse var utsatt flere ganger. Nemnden la til grunn at spesielle omstendigheter i saken ga advokaten en særskilt oppfordring til å sikre god notoritet rundt de foretatte disposisjonene. Lånene var likevel ikke oppgitt til skattemyndighetene, og det var ikke ført pliktig særregnskap. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1.

- f) Tilsynsrådet besluttet å avholde bokettersyn hos advokaten etter å ha mottatt en bekymringsmelding der det fremgikk at selskapet befant seg i en vanskelig økonomisk situasjon. I forbindelse med bokettersynet unnlot advokaten å oversende deler av den dokumentasjonen som bokettersynsrevisor etterspurte, herunder opplysninger som gjaldt advokatens behandling av klientmidler. Advokaten medvirket ikke i tilstrekkelig grad ved bokettersynet, til tross for gjentatte forespørsler og purringer. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 3 og 4.
- g) Tilsynsrådet besluttet å avholde bokettersyn hos advokaten på bakgrunn av mottatte opplysninger om advokatens håndtering av midlene i et dødsbo. Ved vurderingen av tilbakekallsspørsmålet la nemnden vekt på at det var avdekket flere alvorlige kritikkverdige forhold ved bokettersynet, blant annet vedrørende bokføringen og klientmiddelbehandlingen. Disse manglene var av en slik karakter at det ikke var mulig for bokettersynsrevisor å kontrollere hvorvidt klientmiddelbehandlingen hadde vært forsvarlig. Tilsvarende avvik var avdekket ved bokettersyn i virksomheten i 2012. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1.
- h) Tilsynsrådet besluttet å avholde uanmeldt tilsynsbesøk i et advokatselskap der den eneste ansvarlige regnskaps- og revisjonspliktige advokaten verken hadde eierinteresser eller styringsposisjoner i selskapet. Tilsynsbesøket avdekket flere kritikkverdige forhold rundt driften i advokatselskapet. Blant annet ble det avdekket mangler ved selskapets regnskapsføring og behandling av betroede midler, misbruk av ordningen med fri rettshjelp, og medvirkning til ulovlig rettshjelpvirksomhet. Det var også gitt uriktige opplysninger til Tilsynsrådet i forbindelse med søknad om fritak fra regnskaps- og revisjonsplikten for flere av de ansatte advokatene i selskapet. Tilsynsrådet la til grunn at de ansatte advokatene i selskapet ikke hadde hatt kontroll med driften av selskapet, og at denne var overlatt til personer uten advokatbevilling. Tilsynsrådet mente at det var den personen som sto oppført som selskapets regnskaps- og revisjonspliktige advokat som måtte bære hovedansvaret for de mangler som var blitt avdekket, og innstilte derfor på tilbakekall av denne advokatens bevilling. De øvrige advokatene i selskapet ble meddelt en advarsel.

Nemnden sluttet seg til Tilsynsrådets vurdering, og tilbakekalte advokatens bevilling. Nemnden ga uttrykk for at advokater med regnskaps- og revisjonsplikt i et advokatselskap har et ansvar for driften

selv om de mangler reelle og formelle styringsposisjoner i selskapet. I den grad virksomheten ikke er innrettet i tråd med de regler som gjelder, er det hovedsakelig selskapets regnskaps- og revisjonspliktige advokats ansvar å sørge for at det skjer, uavhengig av den interne rollefordelingen i selskapet. Ettersom advokaten ikke hadde fulgt opp dette ansvaret, var det etter nemndens vurdering grunn til å konstatere tap av tillit. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

- i) Tilsynsrådet besluttet å avholde bokettersyn hos advokaten. Advokaten forsøkte å få omgjort beslutningen om å avholde bokettersyn, men dette ble ikke etterkommet. Advokaten anførte at han hadde avvirket sin advokatvirksomhet, og bestred at Tilsynsrådet hadde anledning til å avholde bokettersyn i en avvirket virksomhet.

Nemnden uttalte at Tilsynsrådet utvilsomt har adgang til å avholde bokettersyn i en advokatvirksomhet frem til advokaten meldte opphør av sin virksomhet til Tilsynsrådet. Videre konstaterte nemnden at advokaten ikke hadde medvirket til å gjennomføre bokettersyn slik han pliktet. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 3 og 4.

- j) Tilsynsrådet avholdt bokettersyn hos advokaten på bakgrunn av en gjennomgang og kontroll av innsendt egenerklæring for regnskapsåret 2014. Bokettersynet avdekket mangler ved bokføringen og klientmiddelbehandlingen. Videre ble de avdekket vesentlige mislighold når det gjaldt innrapportering og betaling av offentlige skatter og avgifter, samt at advokatselskapet har ytt et lån til aksjonær i strid med aksjeloven § 8-7. Manglende ajourhold hadde medført langvarige fristoversittelser med å levere egenerklæringer til Tilsynsrådet i 2015 og 2016, som medførte at advokaten ble meddelt advarsler i 2014, 2015 og 2016.

Etter nemndens oppfatning var det alvorlig at de påpekte manglene vedvarte over tid, til tross for at selskapets revisor flere ganger tok forholdene opp i nummererte brev og revisoruttalelser. Tilsynsrådet hadde foreslått tilbakekall av advokatens bevilling, men nemnden kom etter en helhetsvurdering av de helt spesielle omstendighetene i saken til at det var riktig å meddele advokaten en advarsel, jf. domstoloven § 226 annet ledd.

2. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av siktelse, tiltale eller dom i straffesak.

Advokatbevillingsnemnden mottok tre slike innberetninger fra Tilsynsrådet i 2017.

- a) Tilsynsrådets styreleder besluttet i februar 2017 å oppnevne forvalter og avholde bokettersyn hos advokaten, som følge av opplysninger om at det var fremmet krav under advokatens sikkerhetsstillelse. Advokaten erkjente de faktiske forhold vedrørende fiktiv fakturering av klienter i forbindelse med eiendomsmeglingsoppdrag. Saken er ikke påtalemessig avgjort. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1.
- b) I medieoppslag kom det frem at en person var mistenkt for å ha benyttet et forfalsket vitnemål ved søknad om stilling som dommerfullmektig. Det ble avdekket at vedkommende hadde benyttet forfalsket vitnemål ovenfor Tilsynsrådet i forbindelse med søknad om autorisasjon som advokatfullmektig, og senere ved søknad om advokatbevilling. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1.
- c) Advokatbevillingsnemnden suspenderte advokatens bevilling i 2015 på bakgrunn av siktelse for blant annet medvirkning til grovt bedrageri. Advokaten ble senere domfelt for grovt bedrageri og medvirkning til lånebedrageri. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

3. Tilsynsrådets innberetninger av fristoversittelser

Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen 30. april hvert år betale det lovbestemte bidraget til Tilsynsrådet, og for advokatenes del også til Disiplinernemnden. De skal senest innen ovennevnte dato også innsende egenerklæring med revisoruttalelse samt vedlegg til Tilsynsrådet.

Kompetansen til å avgjøre slike saker er fra og med april 2013 delegert til Tilsynsrådets sekretariat (i forhold til meddelelse av irettesettelser og advarsler; vi viser nærmere om dette til Advokatbevillingsnemndens årsberetning for 2013 side 6 pkt. 3.)

Til sammen 8 advokater ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden i august 2017 som følge av langvarige fristoversittelser ved bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæringer med vedlegg for regnskapsåret 2016. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte 7 advokatbevillinger som følge av

langvarige fristoversittelser. I ett tilfelle var forholdet brakt i orden før vedtak om tilbakekall var meddelt advokaten. To personer fikk utstedt ny advokatbevilling i løpet av 2017.

Det ble i 2017 ikke innberettet noen rettshjelpere som følge av langvarige fristoversittelser ved bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæringer med vedlegg for regnskapsåret 2016.

4. Tilsynsrådets innberetninger som følge av manglende sikkerhetsstillelse

Advokater som vil utøve advokatvirksomhet i eget navn, skal stille sikkerhet, jf. domstoloven § 222 første ledd første punktum. Sikkerheten skal være stillet før virksomheten settes i gang og så lenge den pågår, jf. advokatforskriften § 2-1 første ledd. Dersom en advokat misligholder plikten til å stille sikkerhet, kan nemnden tilbakekalle vedkommendes advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 2.

Ingen advokater ble innberettet på dette grunnlag i 2017, likt som i 2016. Til sammenligning ble to advokater innberettet på dette grunnlag i 2015 og fire advokater i 2014.

5. Innberetning fra Disiplinernemnden

Advokatbevillingsnemnden mottok to innberetninger med forslag om tilbakekall av advokatbevilling fra Disiplinernemnden i 2017, jf. domstoloven § 227 tredje ledd, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Sakene var ikke ferdig behandlet av nemnden ved utløpet av 2017. Til sammenligning mottok Advokatbevillingsnemnden 1 innberetning i 2016 og 1 innberetning i 2015.

6. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker

Advokatbevillingsnemnden mottok i 2017 en klage på avslag om søknad om førstegangs advokatbevilling. Klagen ble ikke etterkommet.

Nemnden behandlet tre klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall. Ingen av klagen ble etterkommet.

7. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden

Det ble reist to søksmål mot nemnden i 2017.

- a) Saken gjelder spørsmål om gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak om forbud mot å drive rettshjelpsvirksomhet. Advokaten fremmet i tillegg krav om erstatning for tapt arbeidsinntekt og oppreisning.

Staten v/Advokatbevillingsnemnden fikk fullt medhold i saken. Tilsynsrådet var også stevnet i saken, men ble også frifunnet. Saken er anket, og ikke rettskraftig avgjort.

- b) Saken gjaldt gyldigheten av Advokatbevillingsnemndens vedtak om tilbakekalling av advokatbevilling. Saken ble behandlet ved forenklet domsbehandling i tingretten. Saksøker anførte prinsipalt at vedtaket var ugyldig, på bakgrunn av at han hadde innlevert sin advokatbevilling, og at den derfor ikke kan kalles tilbake. Subsidiært ble det anført feil ved lovanvendelsen og saksbehandlingen. Staten v/Advokatbevillingsnemnden fikk fullt medhold i saken. Saken er anket, og ikke rettskraftig avgjort.

En rettsak hvor Advokatbevillingsnemnden var part, ble avgjort med rettskraftig virkning i 2017.

Saken gjaldt overprøving av vedtak om tilbakekall av advokatbevilling. Søksmålet ble trukket av saksøker, og saken ble hevet 16. mars 2017.

Det ble avsagt ytterligere en tingrettsdom i 2017, hvor Advokatbevillingsnemnden er saksøkt.

Saken gjelder søksmål om gyldigheten av tilbakekall av advokatbevilling, samt krav om erstatning og oppreisning. Staten v/Advokatbevillingsnemnden fikk medhold i tingretten. Advokaten har anket saken, og den er ikke rettskraftig avgjort.

8. Suspensjon av advokatbevilling ved advokaters straffbare forhold

Det følger av domstolloven § 230 fjerde ledd, jf. § 225 tredje ledd, at nemnden – etter forslag fra Tilsynsrådet – kan bestemme at en bevilling skal tre ut av kraft (suspenderes) dersom en advokat blir siktet for en forbrytelse eller forseelse som kan medføre tap av advokatbevilling.

Advokatbevillingsnemnden har i 2016 besluttet å suspendere én bevilling på dette grunnlaget.

Tilsynsrådet mottok i mai 2017 en henvendelse fra politiet om at det var opprettet to straffesaker mot en advokat. Advokaten ble etter hvert siktet for flere straffbare forhold, og Tilsynsrådet innberettet vedkommende til Advokatbevillingsnemnden med forslag om suspensjon av bevillingen. Advokatbevillingsnemnden konstaterte at advokaten var siktet for en rekke straffbare forhold i perioden april til august 2017. Nemnden fant det klart at dersom advokaten blir domfelt for de forholdene vedkommende er siktet for, kan

dette medføre tilbakekall av advokatbevilling. Advokatbevillingsnemnden suspenderte advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 fjerde ledd.

9. Nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp

Advokatbevillingsnemnden kan i medhold av domstoloven § 219 tredje ledd nedlegge forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, yter rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1 dersom vedkommende har gjort eller gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdig til å yte rettshjelp eller vedkommende overtrer bestemmelser som gjelder driften av slik virksomhet.

Advokatbevillingsnemnden har i 2017 nedlagt forbud som nevnt over i til sammen 4 saker. Antallet saker er meget høyt i forhold til antall registrerte rettshjelpere i Norge. Til sammenligning vare det 4 saker i 2016. Nemnden har i tillegg tilbakekalt en rettshjelpertillatelse etter domstoloven § 218 annet ledd nr. 3.

Pr. 31.12.2017 var det kun 56 som sto registrert som praktiserende rettshjelpere etter domstoloven § 218 nr. 1. Til sammenlikning sto 7840 personer registrert som praktiserende advokater på samme tidspunkt.

I den første saken ble det reist spørsmål om domstoloven § 219 tredje ledd også kan anvendes der en person ønsker å starte rettshjelpvirksomhet etter at vedkommendes advokatbevilling er suspendert som følge av konkursbehandling.

Tilsynsrådet ga i sin innberetning til nemnden uttrykk for at det ikke er noe prinsipielt til hinder for å anvende forbudshjemmelen i slike tilfeller. Forarbeidene gir ikke veiledning for den konkrete situasjonen. Lovgiver har imidlertid presisert at det vil være aktuelt å nedlegge forbud etter tilbakekallelse av en advokatbevilling, for å hindre at vedkommende som er fratatt retten til å drive advokatvirksomhet ikke automatisk skal kunne fortsette som rettshjelper. Det er ingen grunn til å tro at lovgiver har ment at § 219 tredje ledd ikke skal kunne anvendes der en advokats bevilling er blitt suspendert i medhold av domstoloven § 230 annet ledd, snarere tvert i mot. En slik tolkning av loven ville undergrave lovgivers intensjon med suspensjonsbestemmelsen i § 230 annet ledd første punktum, og åpne for en omgåelse av denne bestemmelsen. Det overordnede hensynet bak suspensjonsbestemmelsen i § 230 annet ledd første punktum, om at advokater under konkurs må innstille sin advokatvirksomhet, er at klientene skal kunne være trygge på at advokatens dårlige økonomi ikke har innflytelse på vedkommendes råd, samt at risikoen for uhederlige forhold i forbindelse med forvaltningen av klientmidler skal reduseres mest mulig. De samme hensynene gjør seg fullt ut gjeldende der vedkommende skal drive rettshjelpvirksomhet i medhold av domstoloven § 218 annet ledd nr. 1.

Nemnden sluttet seg til Tilsynsrådets begrunnelse og nedla forbud i medhold av domstoloven § 219 tredje ledd.

Den andre saken gjaldt melding om oppstart av rettshjelpvirksomhet etter at vedkommendes advokatbevilling var tilbakekalt i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Vedkommende trakk deretter tilbake sin melding. Nemnden uttalte at dette ikke får betydningen for vurderingen etter domstoloven § 219 tredje ledd, da et forbud mot å yte rettshjelp kan nedlegges uavhengig av om det foreligger melding eller konkrete planer om oppstart av rettshjelpsvirksomhet. Nemnden bemerket under henvisning til forarbeidene, at domstoloven stiller de samme krav til skikkethet for advokat som for en rettshjelper, og nedla forbud i medhold av domstoloven § 219 tredje ledd.

I den tredje saken ble forbudet mot å yte rettshjelp nedlagt samtidig som vedtak om tilbakekall av advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

I den siste saken fant nemnden at vilkårene for å tilbakekalle rettshjelperens tillatelse til å yte rettshjelp i medhold av domstoloven § 218 annet ledd nr. 3 var oppfylt, idet vedkommende ble ansett "uskikket til å yte rettshjelp". Nemnden bemerket at det faktisk at en rettshjelper selv frivillig "trekker" tillatelsen til å yte rettshjelp, ikke får noen betydning for behandlingen av spørsmålet om tilbakekall av tillatelsen, utover ved rimelighetsvurderingen.

Oslo, 21. mars 2018

Advokatbevillingsnemnden

Inger Hygen

Håvard Holm
leder

Karin Ask-Henriksen